

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

HELYI ADÓK

DR. LADOS MIHÁLY

*Széchenyi István Egyetem – Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar
Regionális-tudományi és Közpolitikai Tanszék*

Széchenyi István Egyetem

Közzolgálati alapszak

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AZ ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS ÁLTALÁNOS KONCEPCIÓJA

HASZNÁLATI DÍJAK

HA A HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK
IGÉNYBEVÉTELENEK MÉRÉSE LEHETSÉGES
(PL. VEZETÉKES VÍZELLÁTÁS)

HELYI ADÓK

HA A HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK
IGÉNYBEVÉTELENEK MÉRÉSE NEM
LEHETSÉGES (PL. KÖZVILÁGÍTÁS)

KORMÁNYZATI TRANSZFEREK

- A) HA A HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK HASZNÁT
TÖBB ÖNKORMÁNYZAT LAKÓI ÉLVEZIK
- B) TELEPÜLÉSI KÜLÖNBSEGEK KIEGYENLÍTÉSE

HITELEK

NAGY ÉRTEKŰ TŐKEBERUHÁZÁSOK ESETÉN

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AZ ÖNKORMÁNYZATOK BEVÉTELEINEK MEGOSZLÁSA, 1991-2007 (%)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Saját bevételek	19,7	23,2	25,3	26,1	29,0	33,7	38,9	35,5	37,1	39,0	38,3	36,1	33,6	35,0	35,4	36,8	36,0
ebből: intézményi működési bevételek	10,9	10,8	10,0	9,8	9,7	10,1	10,8	13,2	12,6	12,0	11,0	10,9	9,4	9,9	9,2	8,6	8,7
saját folyó bevételek	2,5	3,4	2,7	1,7	2,5	2,9	3,2	3,3	3,3	3,6	3,7	3,3	3,6	3,9	4,0	3,8	3,5
helyi adók	2,5	3,4	4,7	4,7	5,7	8,3	9,3	10,4	12,9	13,0	13,4	12,8	12,4	13,3	13,2	13,8	15,7
felhalmozási	3,9	5,5	7,9	9,9	11,1	12,3	15,3	8,6	8,3	10,6	10,1	9,0	8,2	7,9	9,0	10,5	10,2
Átengedett bevételek	12,2	13,0	8,8	8,7	11,7	11,2	12,0	13,5	13,3	15,0	15,2	15,1	16,8	18,2	16,3	15,8	16,6
ebből: SZIA	12,2	12,5	8,4	8,4	11,4	10,5	11,4	12,8	12,4	14,2	14,4	14,4	15,6	16,5	14,6	14,2	14,8
Állami hozzájárulások és támogatások	67,1	61,0	61,2	57,4	55,6	51,5	46,0	45,5	45,7	41,4	40,5	41,7	44,6	42,7	43,4	40,6	38,4
ebből: normatív támogatások	38,4	33,8	35,7	28,8	28,4	24,1	21,6	19,4	20,6	19,4	18,9	17,5	23,6	22,7	22,1	19,0	17,1
beruházási támogatások	5,3	5,6	5,5	7,3	4,9	4,0	4,7	5,4	6,2	6,0	6,5	6,9	5,8	5,9	6,9	9,0	2,3
társadalom-biztosítás	17,4	16,1	15,8	16,1	15,5	15,4	14,0	13,6	13,7	13,5	12,6	13,2	14,4	13,5	12,8	11,9	11,1
Egyéb	1,0	2,8	4,7	7,8	3,7	3,5	3,0	5,5	3,9	4,5	6,0	7,1	5,0	4,1	4,9	6,9	9,0
ebből: hitel/kötvény	0,3	0,8	3,1	5,9	2,4	1,5	1,5	3,7	1,3	1,4	2,2	3,4	2,4	2,7	3,1	4,7	2,3
Tárgyévi bevétel összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tárgyévi bevétel összesen (Mrd Ft)	386,5	502,3	581,3	730,3	819,2	963,2	1194,2	1397,4	1541,9	1710,9	1989,0	2316,1	2598,7	2761,2	3010,3	3245,1	3350,0

Forrás: Varga (2004), www.pm.gov.hu, www.allamkinstar.gov.hu alapján szerkesztette Laos M.

© Dr. Laos Mihály

AZ ADÓK TÍPUSAI

TÍPUS

AZ ADÓZTATÁS SZINTJE

Jövedelemadók

- személyi
- társasági

minden szint

központi (szövetségi vagy állami)

Fogyasztási adók

- ÁFA
- Fogyasztási

központi

központi (szövetségi vagy állami)

Vagyonadók

- ingóvagyon
- ingatlanvagyon

központi

helyi

**MAGYARORSZÁG ADÓSZERKEZETE, 1992-2007
(A GDP SZÁZALÉKÁBAN)**

	1992	1995	1998	2001	2004	2007
GDP (folyó áron, mrd Ft)	2,942.7	5,614.0	10,087.4	15,270.1	20,718.1	25,405.1
Társadalombiztosítás	16.44	12.80	12.32	9.71	11.13	12.23
Közvetett adók	12.48	12.93	13.98	13.85	14.94	13.58
- ÁFA	5.97	7.55	7.90	8.15	8.34	7.79
- Fogyasztási adó	5.67	3.58	3.18	3.53	3.14	3.22
Közvetlen adók	9.17	8.24	8.65	9.12	7.88	9.09
- SZJA	6.94	6.35	6.01	6.63	5.72	7.08
- Társasági adó	2.23	1.89	2.64	2.49	2.17	2.01
Vámok	2.35	3.89	1.29	0.82	0.25	..
Illetékbevételek	0.48	0.58	0.61	0.63	0.79	0.70
Helyi adók	0.59	0.83	1.43	1.75	1.77	1.99

Forrás: KSH alapján Lados M. számítása

HELYI ADÓZÁS NÉHÁNY OECD ORSZÁGBAN, 1986 (%)

Országok	Helyi adók		Helyi adók megoszlása (%) ^{a/}	
	az összes adóbevételek %-ában	a helyi bevételek %-ában	Jövedelemadó	Fogyasztási adó Ingatlan adó
<u>Ingatlanadóztató országok:</u>				
Egyesült Államok	12,6	38,8	5,9	19,8
Kanada	9,3	37,0	0,0	2,0
Egyesült Királyság	10,4	30,9	0,0	0,0
Ausztrália	3,7	40,1	0,0	0,0
Írország ^{b/}	2,3	5,7	0,0	0,0
<u>Jövedelemadóztató országok</u>				
- ebből: <i>skandináv országok</i>				
Svédország	32,6	55,2	100,0	0,0
Dánia	28,3	44,0	93,6	0,1
Norvégia	18,8	49,8	90,2	0,5
- ebből: <i>más OECD országok</i>				
Luxemburg	7,0	43,1	87,9	3,0
Németország	7,7	34,9	85,8	0,8
Belgium	5,2	33,4	79,8	14,4
<u>Kiegészítő adószervezetű országok:</u>				
Ausztria	13,2	66,5	44,3	37,7
Spanyolország	7,9	47,0	36,4	50,5
Magyarország ^{c/}	2,5	3,1	0,0	76,6

^{a/} Más lehetséges adótípusok miatt az adatok összege nem biztos, hogy eléri a 100%-ot

^{b/} Előzetes adat.

^{c/} 1992-es adat.

Forrás: Bird and Slack (1991) 86. o. 1. táblázat; a magyar adatok saját gyűjtés.

A RÉGI ÉS AZ ÚJ HELYI ADÓ RENDSZER FŐBB JELLEMZŐINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

	<i>A régi rendszer</i>	<i>Az új rendszer</i>
<i>Mi szabályozza a helyi adókat?</i>	Miniszteri rendeletek.	Egy kerettörvény.
<i>Az adó alkalmazása ...</i>	... kötelező.	... a helyi önkormányzat joga, hogy bevezeti-e valamely vagy több helyi adót, vagy nem él a helyi adóztatási jogával.
<i>Kit terhelnek az adók?</i>	Magánszemélyeket (kivéve a telekhasználati-és igénybevételi díjat).	Mind a magánszemélyekre, mind a vállalkozásokra kivethetők.
<i>Mi szabályozza az adó-kulcsokat?</i>	A miniszteri rendeletek.	A törvény az adókulcsok felső korlátját határozza meg. (Az ingatlan típusú adók esetében a helyi önkormányzat dönthet egység vagy érték alapú adó bevezetéséről.)
<i>Mi szabályozza a mentes-ségeket, kedvezményeket?</i>	A miniszteri rendeletek.	Néhány kötelező mentességet a törvény definiál, de a helyi önkormányzat szabadon bővítheti azok körét a helyi adó rendeletekben.
<i>Milyen gyakran változtathatók az adókulcsok és a mentességek?</i>	A miniszteri rendeleteket bizonyos időszakonként módosították.	A helyi önkormányzat évente módosíthatja adórendeleteit a törvény keretei között. (Az adófizető számára kedvező módosítást - pl. adókulcs csökkentése, új mentesség, kedvezmény alkalmazása - az önkormányzat év közben is bevezethet.)
<i>Ki gyűjti be az adókat?</i>	A helyi adóhatóság.	A helyi adóhatóság.
<i>Ki szabályozza az adó-apparátus ösztönzését?</i>	Központilag.	Helyi önkormányzati rendelet vagy helyi adóködex (ha létezik ilyen).

Forrás: Az 1990. évi C. törvény és a hatályukat veszített lakossági adókról szóló miniszteri rendeletek alapján.

HELYI ADÓK

Adótípusok	Az adó tárgya	Adóalap	Maximum adókulcs
Építményadó	ingatlan	alapterület vagy korrigált piaci érték	1991-1995: 300 Ft/m ² , 1996-...: 900 Ft/m ² vagy 1991-...: 3%
Telekadó	beépítetlen belterületi telek	alapterület vagy korrigált piaci érték	1991-1995: 100 Ft/m ² , 1996-...: 200 Ft/m ² vagy 1991-...: 1%
Magánszemélyek kommunális adója	lakásingatlan	háztartás	1991-1995: 3,000 Ft/háztartás, 1996-...: 12,000 Ft/háztartás
Vállalkozások kommunális adója	foglalkoztatottak	alkalmazottak száma	1991- : 2,000 Ft/alkalmazott
Idegenforgalmi adó	vendégéjszaka árbevétel üdülő	vendégéjszaka árbevétel alapterület	1991-1996: 100 Ft/éj, 1996-...: 300 Ft/éj 1991-...: 2% 1991-1995: 300 Ft/m ² , 1996-...: 900 Ft/m ²
Iparüzési adó	gazdasági tevékenység	korrigált nettó árbevétel	1991: 0,3%; 1993: 0,8%; 1996: 1,2%; 1998: 1,4%; 1999: 1,7%; 2000: 2,0%

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KÖZÖSSÉGI TERJEDÉSE

A) Egyes helyi adó típusokat kivéve helyi önkormányzatok aránya az összes helyi adóztató önkormányzat százalékában (%)

Adótípusok	1992	1995	1998	2001	2004	2006
Ingatlan típusú adók						
- Építményadó: lakás	10,9	9,5	8,0	11,1	12,1	12,2
- Építményadó: nem lakás	30,5	31,1	23,7	23,0	23,6	23,6
- Telekadó	21,4	20,0	14,5	12,9	13,5	13,0
- Magánszemélyek kommunális adója*	53,1	51,2	57,1	65,4	69,7	71,0
- Idegenforgalmi adó – üdülő	8,6	8,2	6,3	5,6	5,2	5,3
Vállalkozók kommunális adója	35,9	37,0	30,9	24,6	23,1	22,6
Idegenforgalmi adó – tartózkodás után	13,3	13,1	11,5	13,5	16,3	17,0
Iparüzési adó	30,4	40,0	60,1	77,8	82,4	85,4

B) Helyi adóztató önkormányzatok az összes önkormányzat százalékában (%)

Adótípusok	1992	1995	1998	2001	2004	2006
Ingatlan típusú adók						
- Építményadó: lakás	5,3	5,0	6,8	10,6	11,7	11,9
- Építményadó: nem lakás	14,7	16,2	19,9	22,0	23,0	23,1
- Telekadó	10,3	10,4	12,2	12,3	13,1	12,7
- Magánszemélyek kommunális adója*	25,6	26,6	48,1	62,4	67,8	69,4
- Idegenforgalmi adó – üdülő	4,1	4,3	5,3	5,4	5,1	5,2
Vállalkozók kommunális adója	17,3	19,3	26,0	23,5	22,5	22,1
Idegenforgalmi adó – tartózkodás után	6,4	6,8	9,6	12,9	15,9	16,6
Iparüzési adó	14,6	20,8	50,6	74,1	80,3	83,5
Összesen	48,2	52,1	84,2	95,3	97,4	97,8

Forrás: Pénzügyminisztérium alapján Lados M. számítása

© Dr. Lados Mihály

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A HELYI ADÓK ARÁNYA AZ ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEKBEN* (%)

	1991	1994	1997	2000	2005
Összesen	1,54	4,22	7,16	12,73	13,22
<i>Budapest</i>	<i>1,65</i>	<i>7,66</i>	<i>9,55</i>	<i>22,78</i>	<i>25,94</i>
<i>Városok</i>	<i>1,73</i>	<i>4,67</i>	<i>8,42</i>	<i>14,49</i>	<i>13,91</i>
- Nagyvárosok	1,41	4,86	8,78	17,45	15,80
- Közepes városok	1,93	4,64	8,30	12,94	13,45
- Kisvárosok	2,31	3,82	7,35	9,91	9,33
<i>Községek</i>	<i>1,92</i>	<i>1,85</i>	<i>4,44</i>	<i>6,57</i>	<i>7,24</i>
- 5.000 lakos községek feletti	1,97	2,30	7,41	12,14	14,83
- 1.000-4.999 lakosú községek	2,12	2,00	4,23	6,14	6,97
- 500-999 lakosú községek	1,38	1,04	2,65	4,53	4,58
- 200-499 lakosú községek	1,31	0,83	2,51	4,05	3,67
- 200 lakos alatti	1,16	0,37	1,44	4,80	4,23

* Tártyévi bevétel. Az adott év január 1-én érvényes településtípus és népességkategoría szerint.

Forrás: Pénzügyminisztérium alapján saját számítás

© **Dr. Lados Mihály**

A HELYI ADÓK TELEPÜLÉSTÍPUSOK SZERINTI MEGOSZLÁSA* (%)

	1991	1994	1997	2000	2005
Összesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
<i>Budapest</i>	23,77	45,53	41,95	42,62	42,46
<i>Városok</i>	44,66	44,45	46,77	45,63	46,31
- Nagyvárosok	15,75	20,48	20,67	23,08	21,63
- Közepes városok	24,62	20,81	22,19	18,64	20,63
- Kisvárosok	4,29	3,16	3,91	3,91	4,05
<i>Községek</i>	28,65	10,02	11,28	11,75	11,23
- 5.000 lakos községek feletti	5,76	2,35	3,08	2,91	2,51
- 1.000-4.999 lakosú községek	18,62	6,61	6,95	7,13	7,11
- 500-999 lakosú községek	2,87	0,77	0,87	1,18	1,12
- 200-499 lakosú községek	1,19	0,26	0,34	0,45	0,40
- 200 lakos alatti	0,22	0,03	0,04	0,09	0,08

* Az adott év január 1-én érvényes településtípus és népességkategória szerint.

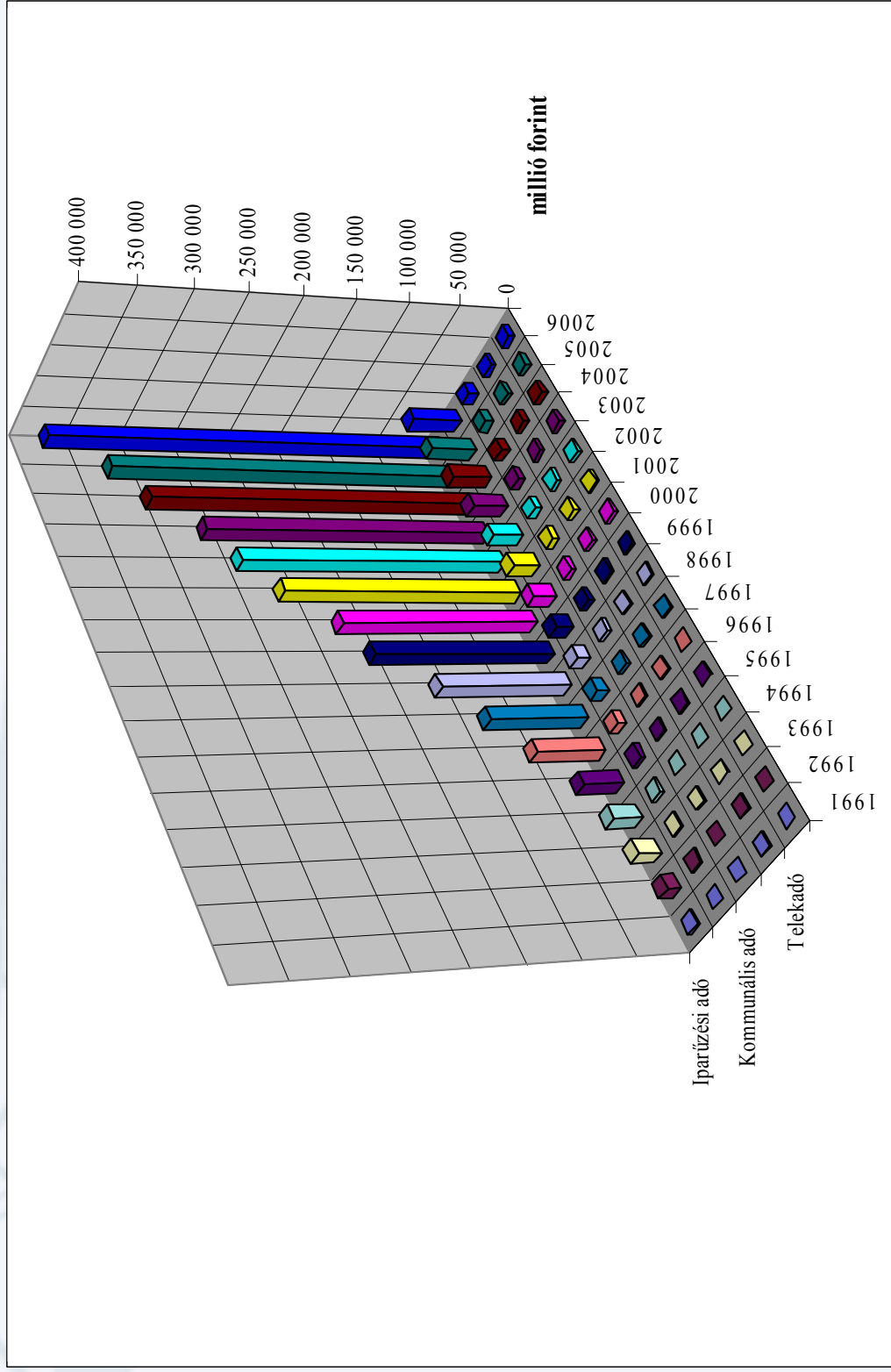
Forrás: Pénzügyminisztérium alapján Lados M. számítása

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A HELYI ADÓK MEGOSZTLÁSA, 1991-2006

Forrás: Lados (1995) és Pénzügyminisztérium

AZ ADÓRENDSZEREK ELEMZÉSI KERETE (TAX INCIDENCE ANALYSIS)

Közgazdasági szemléletű elemzés mutatói

Hatékonyság - Efficiency

Méret - Impact on scale of the budget

Gazdasági teljesítmény befolyásolása -
Economic distortion

Méltányosság - Equity

Vertikális - Vertical

Horizontális - Horizontal

Forrás: Lados (1995)

Pénzügyi szemléletű elemzés mutatói

Korlátosság - Limitation

Rugalmasság - Bouyancy, Elasticity

Politikai rugalmasság - Flexibility

Illékonyosság - Volatility

Megbízhatóság - Reliability

Adminisztrációs költségek -
Cost of administration, Collectibility

GYENGE HATÉKONYSÁGÚ HELYI ADÓZTATÓ ÖNKORMÁNYZATOK

	1992	1996	2001	2005
Helyi adót alkalmazó önkormányzatok aránya (%)	46,6	76,1	95,1	97,8
Egy adóhivatali alkalmazott becsült éves bérköltsége a minibérrel számolva (ezer Ft)	400	600	725	1.000
Azon önkormányzatok száma, amelyeknél az éves adóbevételek összege kevesebb, mint egy adóhivatalnok éves bérköltsége	608	1.051	939	802
Részarány a helyi adóztató önkormányzatokban (%)	42,1	43,6	31,0	25,8
Részarány az összes önkormányzatokban (%)	19,6	33,2	29,6	25,3
ÖNHKI támogatásban részesülő önkormányzatok aránya (%)	---	23,4	38,0	41,7

Forrás: Pénzügyminisztérium alapján saját számítás

**AZ ADMINISZTRÁCIÓS KÖLTSEGEK ARÁNYA AZ ADÓBEVÉTELEKBEN
A TELEPÜLÉSEK NÉPESSÉG NAGYSÁGA SZERINT, 1991 (%)**

Népeség csoportok Helyiadók	5.000 alatt	5.000- 9.999	10.000- 49.999	50.000 felett	Összesen
Építményadó	15,5	14,2	13,0	12,4	13,1
Telekadó	..	..	..	..	..
Kommunális adó	12,8	12,3	12,1	11,8	12,6
Iparüzési adó	12,1	11,6	11,4	10,6	11,0
Helyi adók együtt	13,2	12,5	12,0	11,9	12,0

Forrás: Pitti Z. (1992)

**AZ ADÓADMINISZTRÁCIÓ BECSÜLT KÖLTSÉGEINEK* ARÁNYA A
HELYI ADÓBEVÉTELEKBEN (%)**

	1993	1994	1995	1996	1997
Nagykanizsa	4,2	4,8	3,9	3,2	3,0
Orosháza	29,1	31,2	7,4	4,6	3,0
Püspökladány	31,7	38,5	13,5	7,4	8,7
Szentes	8,1	5,3	3,6	3,6	3,0
Szolnok	3,7	5,0	3,8	3,2	2,8
Tatabánya	7,4	6,8	7,3	6,0	5,4

* Tartalmazza a gépjárműadó költségeit is.
Forrás: Lados (1998)

AZ ADÓRENDSZER ÉRTÉKELÉSE – ÖSSZEHASONLÍTÁS

	Iparűzési adó	Építményadó
<i>Hatékonyság</i>		
- méret (költségvetési súly)	magas	mérsékelt
- a helyi gazdaság működése	semleges	semleges
<i>Méltányosság</i>		
- vertikális	igen	igen
- horizontális	igen	igen
<i>Rugalmasság</i>		
- népesség	nem releváns	nem releváns
- jövedelem	rugalmas	nem rugalmas
<i>Adminisztrációs költségek</i>	alacsony	magas

Szerkesztette: Lados M.

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Lados Mihály

tudományos főmunkatárs, intézetigazgató

MTA RKK Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet
9022 Győr, Liszt F. u. 10. Tel.: 96/516-570
E-mail: ladosm@rkk.hu